

OŠ DRAGOTINA KETTEJA  
ILIRSKA BISTRICA

Seminarska naloga

# ESKURZIJA V POSOČJE

Predmet: Zgodovina

## Kazalo

1. Delovni list.....	3
2. Miselni vzorec Kobariški muzej.....	4
3. Miselni vzorec soška fronta.....	5
4. Mesto Nova Gorica.....	6
5. Samostan Kostanjevica.....	7
6. Grad Miramar.....	8
7. Redipuglia ali Sredipolje.....	9
8. Viri in literatura.....	10

## **1. DELOVNI LIST**

## **2. MISELNI VZOREC KOBARIŠKI MUZEJ**

### **3. MISELNI VZOREC SOŠKA FRONTA**

## 4. MESTO NOVA GORICA



Nova Gorica je deseto največje slovensko mesto. Leži na zahodu države Slovenije ob meji z Italijo, na nadmorski višini 94 m. Ima 13491 prebivalcev (vir: SURS, GURS, popis prebivalstva 2002).

Prometna lega na stičišču Vipavske, Soške doline in Krasa je Novo Gorico razvila v pomembno gospodarsko, kulturno, izobraževalno, upravno in turistično

središče. Manjša muzejska zbirka Državna meja na Goriškem od 1945 do 2004 je na ogled v zgradbi železniške postaje. Poleg muzejske zbirke ima Nova Gorica na voljo za ogled Samostan Kostanjevico, Sveto Goro, Marijanski muzej, Trnovski gozd, ter veliko drugih znamenitosti.

Gorica je bila osvobojena leta 1945. Velika Britanija in ZDA sta zahtevali, da se ozemlje razdeli s Morganovo črto na cono A in B. Ozemlje zdajšnje novogoriške občine je pripadlo cono A, ki je pripadala angloameriškim četam in cono B, s katero je upravljala jugoslovanska armada.

10. februarja 1947 je bila podpisana pariška mirovna pogodba med Italijo in Jugoslavijo. Po francoskem predlogu je nova meja od Gorice odtrgala skoraj vse zaledje: Vipavsko in Soško dolino, del Goriškega krasa, Brda, Trnovski gozd in Banjščice. Zaradi tega je primorska ostala brez kulturnega, gospodarskega in upravnega centra.

Idejo, da se prične graditi Novo Gorico, je v Ljubljano prinesel Miha Marinko in za gradnjo zadolžil ministra Ivana Mačka. Na ozemlju, kjer so gradili mesto je se nahajalo goriško pokopališče. Kot ime za mesto se je uveljavilo ime Nova Gorica, ki se je uradno pojavilo 7. Novembra 1949 kot sestavni del krajevnega ljudskega odbora, kot mesto in občina pa šele 19. Aprila 1952. Pripravljalna dela so ovirali razni problemi, kot so: pomanjkanje gradbenega materiala, predvsem pa delovne sile. Pomemben je bil sklep Ljudske mladine Jugoslavije, da bodo v letu 1948 na gradbišču organizirali mladinske delovne brigade. Slovenska mladina je sodelovala s 3000 brigadarji. Do konca leta 1950 je bilo 5 stanovanjskih blokov, 4 so bili pri koncu dela. V mestu je živel prib. 700 ljudi in 150 delavcev v delavskem naselju.

Osimski sporazum je bil podpisan leta 1975 med Italijo in Jugoslavijo, ki je dokončno določil mejo med državama. Leta 1982 je bila zgrajena cerkev Kristusa Odrešenika, kije 15. marca

2004 postala prava konkatedrala v Sloveniji. Industrija je leta 1987 predstavljala že 50% domačega proizvoda.

## 5. SAMOSTAN KOSTANJEVICA

Samostan Kostanjevica se nahaja na hribu s enakim imenom. V samostanu so kot zanimivosti cerkev, Škrabčeva knjižnica in grobnica Bourbonov.

Poleg različnih legend, ki so povezane s ustanovitvijo



cerkve, ostaja zgodovinski dejstvo, da je grof

Matija Thurn dal leta 1623 zgraditi cerkev. Po njegovem naročilu so ob cerkvi dali zgraditi tudi manjši samostan. Šele leta 1811 je bila Kostanjevica dodeljena frančiškanom, ki jo upravljajo še danes. Cerkev je bila tudi zaradi obstreljevanja večkrat poškodovana, zato so jo tudi večkrat obnavljali.



Pod cerkvijo se nahajajo grobnice, kjer so pokopani člani nekaterih pomembnih družin, ter tudi graditelj Matija Turn. Tukaj so želeli biti pokopani, da bi se ljudje spomnili nanje iz za njih molili.

Najbolj znana grobnica pa je zagotovo grobnica francoske kraljeve družine Bourbonov z zadnjim francoskim kraljem, Karlom X. in njegovim prestolonaslednikom, Henrikom V.

Prvi kralj iz dinastije Bouronov je bil Henrik IV. Po 200 letih so oblast izgubili, v času francoske revolucije leta 1792.



Kralj, ki je bil tisti čas na oblasti Ludvik XVI. in njegova žena Marija Antonietta sta bila naslednjega leta ubita, drugi člani širše družine, pa so že prej zapustili Francijo. Po padcu Napoleona so Bourbone povabili nazaj v Francijo in prestol je leta 1814 zavzel Ludvik XVIII. Po njegovi smrti, pa je na oblast prišel Karel V., kateri pa je zaradi vedno ostrejšega nasprotja spodbudil julijsko revolucijo leta 1830, ko se je moral odpovedati prestolu in zapustiti Francijo.

Najprej je s svojo družino odšel v Škotsko, nato v Prago, šele leta 1836 pa so prišli v Gorico kot gostje grofa Koroninija.

Sedemnajst dni po prihodu v Gorico, 6. Novembra je Karel X. v Koroninijevi palači umrl za kolero, star 79 let. Ko je bil bolan in je umiral, je iz svoje sobe gledal Kostanjevico in si zaželel, da bi bil pokopan v tej cerkvi. Želja se mu je uresničila, poleg njega so kasneje pokopali še nekatere člane njegove širše družine.

Ko so jih pokopavali, so jih polagali v grobnice, kjer so zanje našli prostor. Zadnja umrla Marija Terezija Beatrika Gaetana, ki je leta 1884 preurediti grobnico tako, da so vsi pokopani v istem prostoru.

Po pariški cerkvi St. Denis, kjer so pokopani skoraj vsi francoski kralji, je dobila kostanjeviška cerkev naziv "Mali St. Denis".

Samostan ima staro in bogato samostansko knjižnico. Najstarejše knjige, ki jih knjižnica hrani, so iz samostana na Sveti Gori. Samostanska družina s Svete Gore se je naselila v samostanu sv. Antona v Gorici. S seboj so prinesli 5.000 knjig. Med poteko 1. Svetovne vojne so frančiškani knjige zložili v sode in jih spravili v klet, kjer so se zaradi vlage uničile, nekatere pa celo izgubile.

Knjige v knjižnici so razporejen po velikosti. Nekatere knjige so bile restavrirane in računalniško obdelane. Najzanimivejše in najdragocenejše knjige pa so tudi digitalizirane.

Knjižnica je od leta 1952 zaščiten kot kulturni in zgodovinski spomenik in vsebuje 30 prvotiskov ali inkulabul. Najstarejši prvotisk je iz leta 1476 in je bil pred nekaj leti obnovljen.

Druga pomembna stvar v knjižnici je izvod 1. slovenske slovnice, ki jo je napisal Adam Bohorič – Arcticae Horulae ali Zimske Urice. Posebnost tega izvoda je, da vsebuje Bohoričevo lasnoročno posvetilo.

Knjižnica nosi ime po p. Stanislavu Škrabcu, ki je v svojem več kot 42-letnem bivanju in delovanju v kostanjeviškem samostanu zaznamoval slovenski jezik in slovensko jezikoslovje.



## 6. GRAD MIRAMAR

Grad je dal zgraditi nadvodja Maksimiljan Habsburški v 19. Stoletju. V grad se je preselil s svojo ženo Šarloto Belgijsko. Maksimiljan je bil imperator mehike, kjer se je navezal na rdečo bravo in zlato, kar je možno videti tudi na gradu.





Legenda o gradu pravi, da je Maksimilijan postal zelo pohlepen in obseden z zlatom. Ko se je bližal konec njegovi vladavini v Mehiki,



si jo hotel nagrabititi čim več zlata, da bi ga odpeljal domov. Takrat so ga ujeli in po eni legendi naj bi bil ustreljen, po drugi pa nja bi ga za kazen njegovemu pohlepu po zlatu, zalili le s tem. Po njegovi smrti je Šarlota počasi izgubila razum in se je ves čas zapirala v sobane sploh ni hodila ven. Ker se Šarlotino stanje ni izboljšalo, so jo njeni sorodniki odpeljali nazaj v Belgijo, kjer je ostala zaprta na dvoru, do svoje smrti leta 1927.

## 7. REDIPUGLIA ALI SREDIPOLJE



Sredipolje, je kraj s kostnico padlim italijanskim vojakom 3. armade v Italiji. Kostnica je v obliki osmerokotnika v katerem so nameščene niše s imeni in priimke, ter čini padlih vojakov. Pri vsakem pa je dodan napisa presente (prisoten). Kostnica je bila dokončana leta 1938 po načrtih arhitekta Giovannijsa Greppija in kiparja Giannina Castiglionijsa. Otvoritve se je udeležil tudi Benito Mussolini.

## **8. VIRI IN LITERATURA**

- <http://jessy.blog.siol.net/2007/05/07/duhovi-iz-miramara/>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Sredipolje>
- [http://sl.wikipedia.org/wiki/Grad\\_Miramar](http://sl.wikipedia.org/wiki/Grad_Miramar)
- [http://sl.wikipedia.org/wiki/Nova\\_Gorica](http://sl.wikipedia.org/wiki/Nova_Gorica)
- <http://www.novagorica-turizem.com/index.php?vie=cnt&gr1=mstNvg&gr2=>
- [http://sl.wikipedia.org/wiki/Italijanska\\_kostnica\\_nad\\_Kobaridom](http://sl.wikipedia.org/wiki/Italijanska_kostnica_nad_Kobaridom)
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Sredipolje>
- <http://www.samostan-kostanjevica.si/si.htm>